

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

DET KONGELIGE

VAJSENHUS

1902

Statens pædagogiske Studiosamling
København V.

Beretning

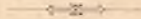
om

det kgl. Vajsenhus

1902

ved

Ch. Gandrup,
Inspektør og Forstander.

Kjøbenhavn.

Trykt hos J. H. Schultz.

1902.

Direktøerne ere:

- Hr. Kammerherre, Professor F. Meldahl (K. DM.).
(¹⁸/₁₁ 1895). Kurator ²²/₃ 1878.
- Hr. Biskop, Ordensbiskop, Dr. phil. & theol. T. S.
Rørdam (K. DM.). (²⁰/₄ 1896).
- Hr. Statsraadssekretær J. L. R. Koefoed (K. DM.).
(⁹/₁₀ 1900).

Kuratorerne ere:

- Hr. Forlagsboghandler Jacob Hegel. (²⁷/₂ 1888).
- Hr. Etatsraad, Grosserer Claus L. Smidt (K.).
(¹⁸/₁₁ 1895).
- Hr. Grosserer N. H. Knudtzon. (⁶/₈ 1896).

Det kgl. Vajsenhus er stiftet af Frederik den IV ved Fundats af 21de Juli 1727.

Dets Virksomhed omfatter forældreløse Børn af alle Stænder i hele Landet. For Sjællands Stifts Vedkommende understøttes Børnene fra selve Stiftelsen i Kjøbenhavn, som dog undtagelsesvis ogsaa antager sig Børn fra andre Stifter. Til Lolland-Falsters Stift, Fyens Stift og de 4 jyske Stifter sender Vajsenhuset aarlig af sine Midler 14,400 Kr. til Understøttelse for forældreløse Børn der. Ansøgninger om Understøttelse fra Vajsenhuset skulle da for de Børns Vedkommende, der bo i Sjællands Stift, indgives til Direktionen for det kgl. Vajsenhus i Kjøbenhavn. For dem, der bo i de øvrige Stifter, maa Ansøgning indsendes til Stiftsøvrigheden i det Stift, hvor Barnet har sit Ophold.

De forældreløse Børn, der optages i Vajsenhusets Skole, **bo ikke** paa selve Stiftelsen, men hos Slægtninge eller Plejeforældre i Kjøbenhavn.

Denne Forandring fra Bopæl og Opdragelse paa selve Stiftelsen til Familiepleje udenfor Stiftelsen foregik ved kgl. Resolution af 23de Maj 1826 efter Indstilling af Direktionen i Erkendelse af, at det var et Barn tjenligst at opdrages i Familie, helst hos Slægt eller Venner, eller hvis ingen saadanne findes, hvor Ansøgeren, hvem det paahviler at skaffe Barnet et godt Hjem, maatte finde det bedst. Naar Ansøgeren er ude af Stand dertil, kan Vajsenhuset træde hjælpende til.

Hvor Hjemmet ikke yder betryggende Garantier for Barnets gode Opdragelse og ikke forstaar at samarbejde med Skolen paa rette Maade, kan Vajsenhuset flytte Barnet til et andet Hjem.

I disse Plejehjem sker der stadigt Tilsyn gennem Forstander, Viceinspektør og de paagældende Klasse-lærere og Lærerinder, saa at Forbindelsen mellem Skole og Hjem altid holdes levende. Mindst hver 3dje Maaned bliver der afholdt samlet Lærermøde under Forstanderens Ledelse, hvor alle Forhold vedrørende Hjem, Børn og Skole da behandles.

Skolens Elevantal er 270 Børn (135 Dreng og 135 Piger), dels forældreløse (Vajser), dels faderløse.

Af de forældreløse Børn ydes der en Del (for Tiden 120), foruden fri Skolegang ogsaa en aarlig Pengeunderstøttelse, alt efter de ledige Pladsers Antal, og hvor Børnenes Trang og særlige Forhold maatte gøre det ønskeligt; denne Understøttelse bortfalder ved Barnets Konfirmation.

For de forældreløse Børn i Stiftet, der bo udenfor Kjøbenhavn og nærmeste Omegn, og af en eller anden Grund helst maatte forblive paa det Sted, hvor de have deres Tilhold, kan der ansøges om en Pengeunderstøttelse alene (120 Kr. aarlig).

De fuldstændig hjemløse Børn, uden al Forbindelse med Slægt eller Venner, kunne, hvor Forstanderen anser Forholdene for særlig tvingende, anbringes i de af Vajsenhuset selv oprettede Plejehjem, hvor det normale Antal Børn er 6, som helt opdrages paa Stiftelsens Bekostning.

De faderløse have fri Skolegang, Bøger og, for saa vidt de gøre sig værdige dertil, ogsaa Konfirmationsudstyr. Endvidere have de Adgang til flere Legater, hvor de maatte gøre sig fortjente dertil.

Som Regel optages kun ægte fødte Børn, „dog kan Vajsenhuset undtagelsesvis og under særlige Omstændigheder antage sig uægte Børn“. Til at komme i Betragtning ved Besættelsen af Pladserne for forældreløse Børn udfordres i øvrigt ifølge Vajsenhusets Fundats og Anordning:

- 1) at Børnenes Forældre begge ere døde, at de efter disse ikke have arvet eller hos Slægtninge og Venner nyde saa meget, at de deraf kunne til Nødtørftighed underholdes.
- 2) at de have naaet en Alder af 5 à 6 Aar;
- 3) at de ere fødte i Kongens Riger og Lande, samt
- 4) at de ikke ere behæftede med smitsom Sygdom eller formedelst Legemssvaghed ere ubekvemme til Arbejde.

De udgaaede Elever — og da navnlig Vajserne — stræber Vajsenhuset efter Evne, og saa vidt dets Midler strække, at uddanne i forskellige Retninger og anbringe i gode Stillinger.

Af konfirmerede Drengene ere 14 anbragte ved Haandværk, 5 ved Handel, 6 paa Kontor, 1 som Sømand, 1 som Musiker.

Af konfirmerede Piger ere 10 anbragte i Tjeneste, 4 ved Husvæsenet, 3 i Forretning.

Med de Børn, som blive anbragte uden for Kjøbenhavn i Provinserne, fører Forstanderen Tilsyn ved sine aarlige Inspektions- og Anbringelsesrejser.

Helst anbringes de udgaaede Elever ved Haandværk eller Handel. Uden at paatage sig nogen Forpligtelse stræber Vajsenhuset dog at tage Konsekvensen af sine humane Bestræbelser ved at hjælpe saadanne Elever frem ad den rette Vej, hos hvem der afgjort findes særlig fremragende Evner i en bestemt Retning. Vajsenhusets Elever rekrutteres jo fra alle Samfundslag, hvor Forældre eller Fædre ved deres Død ikke have efterladt sig saa meget, „at Børnene deraf til Nødtørftighed kunne opdrages“. Derfor er der overmaade mange Børn, udgaaede af dannede Hjem, hvis Udvikling er brudt midt under deres Opvækst ved Forældrenes eller Faderens Død, hvorfor Opgaven ikke bør eller kan være at sænke Niveauet

for Barnets videre Udvikling og saaledes bringe en helt misvisende Forskydning ind i Barnets eller Familiens Liv. Nej, Opgaven er tværtimod at bevare, hvad der er erhvervet af Dannelselse og Udvikling fra tidligere Barneaar og saaledes føre Barnet videre frem, henimod det Maal, som var tilstræbt fra Begyndelsen, og som vilde være naaet, hvis Forsørgerens Død ikke var kommen hindrende i Vejen. „Meningen er ikke“, som Biskop Mynster i 1844 udtalte det, „at Vajsenhuset skal nedsynke til et Soulagement for Fattigvæsenet, men Opgaven maa være den, at Vajsenhusets Værd som Forsørgelsesanstalt aldrig forringes. Vajsenhuset har derfor ikke tilforn nægtet Hjælp til Børnenes videre Fremgang: det har endog holdt Børn til Studeringer o. s. v. Vajsenhusets skønne Bestemmelse er det at træde forældreløse Børn i Faders og Moders Sted, men denne Bestemmelse vilde det kun højst ufuldkomment opfylde, dersom det forlod Børnene, saasnart deres Skoleundervisning var tilendebragt.“

Denne af Biskop Mynster udtalte Opfattelse af Formaalet for Vajsenhusets Virksomhed har været den ledende Grundsætning for alle Stiftelsens Direktioner.

I Konsekvens af denne Opfattelse bestræber Vajsenhuset sig nu for at bevare Forbindelsen mellem Skolen og de udgaaede Elever, da disse ellers oftere mangle al anden Tilknytning i Livet og saaledes let kunne tynges af Følelsen af at høre til „de hjemløse“. Dette sker dels ved at hjælpe med Raad og Daad, saa vidt vi evne, dels ved Aaret rundt, med Undtagelse af de 3 Sommermaaneder Juni. Juli. August, at samle de udgaaede Elever paa Vajsenhuset til selskabelige Sammenkomster under Lærertilsyn — Pigerne om Mandagen og Drengene om Torsdagen — henholdsvis fra 7—10, forsaavidt det kan forenes med deres Livsger-

ning og Pligter imod denne. Paa disse Aftener læses der Stykker af de bedste danske Forfattere op for dem, eller „Vajsenhuskvartetten“ spiller, Drengene øve sig i Skiveskydning o. l. Deres aarlige Julefest fejres den 29de December. Ved Foraarstide foretages der en større Udflugt med dem i Nordsjælland.

Der er bestandig i Lokalet fremlagt et stort Udvalg af ypperlige Billedværker og ill. Bøger, hvormed de unge lejlighedsvis kunne beskæftige sig, samt en betydelig Mængde Stereoskopbilleder fra alle Verdens skønneste Egne, saaledes at der altid er nok til nyttig og fornøjelig Underholdning.

Ved disse Sammenkomster er Forstanderen altid til Stede, saa at de unge, der ved deres Forretninger ere hindrede i at træffe ham i Kontortiden om Formiddagen, ere sikre paa bestandig at kunne træffe ham der, naar de trænge til hans Hjælp eller Raad.

Det staar alle udgaaede Vajsenhusianere frit for at indfinde sig paa disse Mødeaftener saa langt frem i Livet, de have Tid og Lyst og opføre sig vel. Dog følger det af sig selv, at disse Sammenkomster har størst Betydning og Tilløkkelse, saa længe de unge endnu ikke have naaet frem til Myndighedsalderen, men endnu kunne trænge til Støtte paa mange Maader og ikke have Raad til Fornøjelser andetsteds, som koste Penge. Saasnaart de imidlertid aandelig og økonomisk kunne staa paa egne Ben, er det jo en naturlig Ting, at Trangen til at leve Livet for sig selv uden for Skolens Ramme rører sig hos dem, og at de kunne ønske at komme sammen i godt Kammeratskab paa deres eget Sted, gamle og unge, Mænd og Kvinder, hvilket jo ikke er Tilfældet ved de ugentlige Sammenkomster her. Ogsaa paa dette Punkt har Vajsenhuset fundet sit Supplement. Thi ved udgaaede Elevers eget Initiativ og ved egne Midler er der i Aaret 1858 bleven oprettet en Vajsenhusianerforening „Det gode Minde“, der endog 1885 var kommen saa vidt, at den kunde op-

rette en Stiftelse for ældre, trængende Vajsenhusianere. Imellem Vajsenhuset og Foreningen „Det gode Minde“ er der ingen anden Forbindelse end den, som er betinget af de Traditioner, hvorpaa dens Liv og Eksistensberettigelse er grundet, og den fælles Kærlighed til fælles Minder, men dog vil det altid være en smuk og betydningsfuld Opgave for Vajsenhusets Forstander at støtte denne Forenings Bestræbelser, saa længe disse ere gode og i fuld Overensstemmelse med de Traditioner, under hvilke de unge ere opvoksede i deres Barnetid indenfor den gamle Stiftelses Vægge. Dette sker derved, at han — som nu sker — holder sammen paa de unge efter deres Udgang af Skolen ved de ugentlige Sammenkomster paa Skolen, og derved, at han drager Omsorg for, at de, naar de forlade Møderne her, lade sig indmelde som Medlemmer af „Det gode Minde“. Ellers vil Livet overmaade let og snart skille deres Veje og gøre Kammeraterne af yngre og ældre Aargange fremmede for hverandre. Vanskelighederne for „Det gode Minde“s Bestyrelse ved senere hen at samle dem ere selvfølgelig uovervindelige. Ved den aarlige Indførelse af de unge i „Det gode Minde“ har nu gentagne Gange nedestaaende Kantate været afsungen. Den skulde afmærke de Veje, der skulle gaas, pege paa de Maal, der skulle eftertragtes, kort sagt, udtale de Tanker, der skulle være de bærende for Samfundslivet i dette Broderskab.

„Alene gør Vejen tung!“ hedder det; men det vil af ovenstaaende ses, at Vajsenhusianeren aldrig behøver at trykkes af denne Tanke. Der vil altid fra hans Barndom til hans Alderdom være Hænder nok til at gribe hans, hvis hans Hu og Trang selv staar dertil.

Vær hilset, du unge! velkommen herhid!
 velkommen hver Broder og Søster!
 som mindes med Glæde sin Skoletid,
 som altid af Hjertet med ærlig Flid
 vil lytte til Barndommens Røster.

Vær hilset, I unge! ja velkommen her!
 thi I skal jo Fremtiden bære!
 velkommen med Glæde vi hilse enhver,
 som ret har vort Broderskabs Tanke kær
 og højner vort Vajsenhus's Ære.

Hvad du har nys forladt,
 du atter her genfinder,
 thi vi staa her som Skjoldevagt
 om Barnetidens Minder;
 de er vort Samfunds ædle Saft,
 de er den Kærlighedens Kraft,
 der fast os sammen binder.

Ja Lyset fra den Tid
 bør altid for dig skinne,
 den Kærlighedens milde Klang
 bør gemmes inderst inde.
 Og er dig Livet trangt og haardt,
 da kom og jag din Kummer bort
 her i „Det gode Minde“.

Intet paa Jord er som Baand,
 der knyttes i Barndomstide,
 intet, hvorpaa du saa fast
 altid kan bygge og lide.

Intet, der lyser saa mildt,
 hvor du end Vejen skal træde,
 intet, der rigere kan
 fylde dit Hjerte med Glæde.

Værn da de Baand, som du har
 knyttet i Barndomstide!
 vis dig som den, paa hvis Tro
 alle kan bygge og lide.

Værn da det Venskab, du vandt,
 værn det mod Brist og mod Kulde,
 da ville Livets Aks
 vorde dig rige og fulde.

Sæt Ryg imod Ryg i Livets Færd
 og strid ej for dit alene!
 du fatter først Samfundets dybe Værd,
 naar dit og de andres sig ene.

Vi er jo kun faa, af fattige Kaar
 og savne en Faders Støtte,
 derfor skal vi ærligt, hvor Evnen blot naar,
 vor Broder og Søster beskytte.

Sæt Ryg imod Ryg til Værn for vort Bo,
 saa Stormenes Kast vi ej mærke,
 og hegnet af Fred den svage kan gro
 i Læ og i Ly af den stærke.

Sæt Ryg imod Ryg, hold ved som en Mand!
 ja baade i Alvor og Gammen!
 den Byrde, du ene ej løfte kan,
 den kan vi vel lofte tilsammen.

Vær hilset, I unge! ja velkommen her!
 thi I skal jo Fremtiden bære!
 velkommen med Glæde vi hilse enhver,
 som ret har vort Broderskabs Tanke kær
 og højner vort Vajsenhus's Ære.

Ved nedenstaaende Skrivelse har Vajsenhuset i Aar fra 2 forhenværende Vajsenhuselever modtaget et nyt Legat.

Kjøbenhavn, den 20de Juni 1901.

Til

Direktionen for det kongelige Vajsenhus,

hersteds.

Undertegnede islandsk Købmand Carl Julius Høepfner og Hustru Anna Margretha født Petersen heraf Staden, som begge i sin Tid ere udgaaede Elever fra Vajsenhuset, have besluttet at oprette et Legat til Understøttelse af faderløse Børn, som gaa i Vajsenhusets Skole og ere trængende til Understøttelse.

Vi have tænkt os, at Legatkapitalen skulde andrage Kr. 30,000, som udredes af os i Østifternes Kreditforenings Obligationer 6te Serie à $3\frac{1}{2}\%$ p. A., og at den aarlige Rente Kr. 1,050 anvendes til ovennævnte Øjemed efter den til enhver Tid fungerende Forstanders bedste Skøn mod behørig Regnskabsaflæggelse, dog under Direktionens Kontrol.

Kapitalen maa ikke forringes, idet udtrukne Obligationer kompletteres med nye.

Den højtærede Direktion bedes velvilligst at modtage denne vor Legatkapital, som udbetales, efter at Tilbudet er modtaget.

Med Høijagtelse

Carl Julius Høepfner.

Anna Margretha Høepfner.

20/6 1901.

Hr. Grosserer Høepfner og Hustru!

Direktionen har haft den Glæde at modtage Deres Brev af Dags Dato, som tilsiger Vajsenhuset den betydelige Legatforøgelse af 30,000 Kr. til Understøttelse for faderløse Børn i Vajsenhusets Skole.

Vi bringe Dem og Deres Hustru vor hjerteligste Tak for den store Gave, given i Kærlighed og trofast Taknemmelighed overfor den Stiftelse, som har fostret dem begge. Deres aldrig svigtende Omsorg for Vajsenhusbrødre og -søstre, som har givet sig levende Udtryk paa saa mange Maader, baade ved Oprettelsen af et betydeligt Legat for gamle trængende Vajsenhusianere i Vajsenhusianerstiftelsen „Det gode Minde“, ved Optagelsen af udgaaede Elever fra Vajsenhusets Skole i Deres Forretning og paa anden Maade, er os et kært og glædeligt Vidnesbyrd om det trofaste Sind, der besjæler Dem.

For alt dette bringe vi Dem begge herved paa Embeds Vegne af Hjertet vor dybtfølte og erkendtlige Tak, og vi udtale som vort Ønske og Haab, at deene sidste Gave maa bidrage til at jævne Vejen for mangan en Vajsenhusdreng og -pige og støtte dem til at gaa frem i alt, hvad godt og ædelt er, saa at De og Deres Hustru maa høste den sande Velsignelse af deres kærlige Tanke igennem mange Slægtled.

Direktionen for det kgl. Vajsenhus.

F. Meldahl.

T. S. Rørdam.

J. L. R. Koefoed.

Ch. Grandrup.

Hr. Grosserer Høepfner og Hustru.

Stiftelsens Læge er Hr. L. Djørup, som ansattes af Direktionen den 20de September 1900. To Gange om Ugen — Tirsdag og Fredag fra 9—10 — har han Konsultation her paa Skolen, og i alvorligere Tilfælde tilser han Børnene i Hjemmet. Hvert Aar tilstiller han Direktionen en Indberetning om Sundhedstilstanden paa Stiftelsen med en vedlagt Tabel over de Børn, der have været syge, og de Sygdomstilfælde, hvoraf de have lidt.

Til

Direktionen for det kongelige Vajsenhus.

Iste Oktober 1900 tiltraadte jeg Stillingen som Læge ved det kongelige Vajsenhus.

2 Gange ugentlig har jeg givet Møde paa Skolen for at tilse de syge Børn, som desuden daglig har kunnet søge mig i mit Hjem i min sædvanlige Konsultationstid.

Sundhedstilstanden har været god. Der har kun vist sig meget faa Tilfælde af epidemiske Sygdomme, selv af Mæslinger, der dog har haft en stor Udbredelse i Kjøbenhavn i de sidste Maaneder. Der er i det hele ikke indtruffet noget alvorligt Sygdomstilfælde, og der har intet Dødsfald været.

L. Djørup.

Efter Hr. Kammerherre Meldahls Initiativ og Overledelse og under Hr. Arkitekt Zeltners Tilsyn og Kontrol er der i Aar blevet indlagt elektrisk Lys i Festsalen, paa Skolepladsen o. a.

Stiftelsens Arkitekt (ansat 1860) Hr. Kammerraad, Slotsforvalter Zeltner, R. af D. og Dm. p. p. fører Tilsyn med Bygningen.

Af den til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet i September 1901 afgivne Beretning om Vajsenhusets aarlige Virksomhed hidsættes følgende:

Konfirmationsudstyr er i Aarets Løb blevet udredet til 24 Vajser, og et mindre til 20 Skolebørn, alt til et Beløb af 2,534 Kr. 30 Øre.

Efter Konfirmationen ere 27 Vajser (21 Dreng og 6 Piger) blevne understøttede med 1,653 Kr. 06 Øre, og 17 faderløse (14 Dreng og 3 Piger) med 588 Kr.

De 14,400 Kr., som Vajsenhuset aarlig udreder af sine Midler til de 6 Stifter uden for Sjælland, ere ifølge Indberetning fra Stifterne anvendte saaledes:

Aarhus Stift har modtaget 3,120 Kr., understøttet 78 Børn (10 i Købstad, 68 paa Land), opsparet 15,254 Kr. 40 Øre,

Fyns Stift har modtaget 2,820 Kr., understøttet 25 Børn (13 i Købstad, 12 paa Land), opsparet 2,101 Kr. 76 Øre.

Ribe Stift har modtaget 2,690 Kr., understøttet 36 Børn (12 i Købstad, 24 paa Land), opsparet 2,546 Kr. 16 Øre,

Aalborg Stift har modtaget 2,380 Kr., understøttet 50 Børn (24 i Købstad, 26 paa Land), opsparet 11 Kr. 63 Øre,

Viborg Stift har modtaget 1,780 Kr., understøttet 23 Børn (3 i Købstad, 20 paa Land), opsparet 14,296 Kr. 42 Øre,

Lolland-Falster Stift har modtaget 1,610 Kr., understøttet 27 Børn (4 i Købstad, 23 paa Land), opsparet 17,132 Kr. 10 Øre.

I alt modtaget 14,400 Kr., understøttet 239 Børn (66 i Købstad, 173 paa Land), opsparet 51,342 Kr. 47 Ø.

Disse Understøttelsesportioner fordeles ifølge kgl. Resolution af 1ste Juli 1872 til Stifterne efter Folketallet, men efterhaanden som Vajsenhusstiftelsen udvider sin Virksomhed, skal Udvidelsen samtidig følges ad for det københavnske Vajsenhus's og for Stifternes Vedkommende, saaledes at der for hver ny Vajseplads i Kjøbenhavn kommer en ny Understøttelsesportion for Stifterne, først til det lavest doterede Stift og dernæst til de højere doterede, Rækken opad.

Ifølge samme Resolution bestemtes endvidere, at Uddelingen og Understøttelserne overlades til Stiftsøvrighederne, dog at disse ikke behøve straks at uddele det hele Beløb, der bliver dem tilsendt fra Vajsenhusbestyrelsen i Kjøbenhavn, men maa være beretigede til efter bedste Skønnende at opspare en Del deraf til Opsamling af et Fond til Grundlæggelse af mindre Vajsenhusstiftelser i Stiftsstæderne.

Fra Vajsenhusets første Virksomhed 1727 til 31te Marts 1901 er der udgaaet 2,798 Vajser og fra Skolens Ordning (1824) 1,629 Skolebørn (faderløse).

Skolen.

Elevantallet er 270 Børn (135 Drengene, 135 Piger), som ere fordelte i 10 Klasser (5 Dreng- og 5 Pigeklasser). Skoledagenes Antal har været 236.

Undervisningsfagene i Skolen ere:

Religion.	Sundhedslære.
Dansk.	Naturlære.
Tysk.	Geometri.
Engelsk.	Aritmetik.
Historie.	Regning.
Geografi.	Skrivning.
Naturhistorie.	Tegning.
Haandgerning (Sløjd).	Gymnastik.
Dans.	Sang.

Musik -- for Drengene: Violin, Bratsch, Violoncel og Kontrabas.

For tilbagestaaende Børn gives der Ekstra-Undervisning udenfor Skoletiden, særlig i Engelsk og Tysk, henholdsvis af Hr. cand. theol. Chr. Ottesen og Hr. cand. phil. J. Sommer, dog ogsaa i alle andre Fag, hvor det efter Lærernes Skøn maatte være nødvendigt for at hjælpe dem frem til at følge med deres Klasse. Dette bliver særlig nødvendigt for de forældre-løse (Vajser) Børn, da disse jo ved Forældrenes Død

komme herind fra mange forskellige Samfundslag, højst forskellige Skoleforhold og i meget forskellige Aldre.

Undervisning i Haandgerning er lagt midt i Skoletiden for at bringe Afveksling og styrke Kræfterne.

Haandgerningsskolen for Drengene bestaar af 2 Afdelinger: en Snedker- og Drejerskole og en Pap- og Træsløjdscole. De 3 øverste Drengeklasseer deltage i denne Undervisning.

I Snedker- og Drejerskolen, der ledes af Hr. Carl Larsen, forarbejdes alle de Træsager og Brugsgenstande. Skolelivet kræver, ligesom alle Reparationer af disse og af Værktøjet udføres der; ogsaa Julegaver til Vajsenhusets Juletræ, saasom: Slæder, Vogne, Reoler, Bogskabe o. a. blive ligeledes forfærdigede her.

I Pap- og Træsløjdskolen, der ledes af Hr. Bogbindermester J. V. Andersen, udføres alle Slags Paparbejder (Syæsker, Skoletasker o. l.) og Træarbejder (Træindlægning, Løvsavskæring, Børstebinding o. l.), hvorved Børnenes Nøjagtighedssands, Opfindsomhed og Fingernemhed kunne udvikles. Alle saadanne Arbejder anvendes ligeledes til Gaver ved Vajsenhusets Juletræ. I denne Skoleafdeling laves endvidere alle de Skrive- og Stilebøger, der bruges i Skolen.

Haandgerningsskolen for Pigerne er ligeledes delt i 2 Afdelinger: een for Linnedsyning og Strømpestriking og een for Skræddersyning.

I Linnedsyskolen, der ledes af Frk. Ditlevsen og Frk. Moberg, sys alt Linned til Børnenes Konfirmation, ligesom ogsaa en ikke ubetydelig Del, der bortgives i Aarets Løb til de trængende blandt Børnene. Hovedsagen er Linnedsyning, men ved Siden deraf gives der de dygtigste Elever Lejlighed til at udvikle andre Færdigheder, saasom Mønsterstriking, Broderi o. a., dog kun som Belønning for Flid og til Opmuntring for de gode Evner.

Skræddersyskolen ledes af Frk. M. Holm; i den sys alle Pigernes Konfirmationskjoler samt de ikke faa Kjoler, der bortgives i Aarets Løb til Børnene.

Musikskolen for Drengene, der blev oprettet den 1ste Oktober 1890, ledes for Tiden af Hr. Musiker E. Prehn (1892) og Hr. Musiker H. Larsen (1895). Der undervises i alt 41 Drengene: 28 i Violinspil, 5 i Violoncel, 5 i Bratsch og 3 i Kontrabas. Det er ikke Hensigten med denne Skole at opdrage nogen, eller blot indirekte tilskynde nogen, til at gaa Musikervejen, tværtimod, enhver Lyst i saa Henseende bliver som Regel hæmmet og holdt nede; det skal kun være en Glæde og Opmuntring ved Siden af Livets daglige Arbejde. Hovedformaalet for Oprettelsen af denne Skole er at give Børnene Smag for at anvende deres Fritid paa en smuk og god Maade og ved Indøvelse allerede fra 8 Aars Alderen af i den rene klassiske Musik at give dem Afsmag for daarlig og uædel Musik, hvormed saa mange andre mindre gode Tilbøjeligheder slaa Følge, kort sagt give dem gode Vaner fra den tidligste Tid, og dertil, lægge det klart for Børnene, hvad Samarbejde og Disciplin indenfor Arbejdets Ramme kan udrette, selv med smaa Kræfter og Midler. Dette lære Børnene at forstaa i Skoletidens Løb ved det aarlige, stadige Arbejde paa Sammenspil til Eksaminerne, og udenfor Skoletiden, naar de ere konfirmerede, ved Sammenspil i Skolens store Strygekvartet (paa ca. 25 Deltagere).

Dette Elev-Orkester, i hvilket alle de Drengene, som anbringes her i Staden, have Lejlighed til at fortsætte det i Skolen paabegyndte Sammenspil, har sin Øvelse hver Søndag fra 12 til 1 $\frac{1}{2}$, hvad kun kan ske paa denne Tid af Hensyn til Lærlingeforholdene. Det dirigeres af Hr. Musiker H. Larsen. Det afholdt sin aarlige Koncert den 8de December, ved hvilken Lejlighed Hs. kgl. Højhed Kronprinsen viste Skolen den Ære at være til Stede.

Programmet var følgende:

Mendelssohn-Bartholdy: Præsternes Krigsmarch af Op.
„Athalia“.

Bach-Gounod: Méditation sur le 1er Prélude.

N. W. Gade: 3 Stykker af Elverskud.

- a. Prolog.
- b. Olufs Ballade.
- c. Morgensang.

Grieg: Ases Død af „Peer Gynt“.

Bizet: Forspil til Op. „Carmen“.

Händel: Largo arioso.

Gounod: 4 Stykker af Op. „Faust“.

- a. Studenter-Kor.
- b. Cavatine
- c. Soldater-Kor.
- d. Finale.

Wagner: Gæsternes Indtogsmarch af Op. „Tannhäuser“.

I Bygningen er der indrettet tempererede Brusebade, saa at hvert Barn ugentlig faar 2 Bade. Drengenes Badning foregaar under Hr. Krigsassessor Waldorff's Tilsyn, Pigernes under Frk. Ditlevsens.

Ved sidste Eksamen deltog velvilligst følgende fremmede Censorer i Bedømmelsen:

- Eksam. Lærerinde Frk. Andersen.
 Eksam. Gymnastiklærer Hr. Borre.
 Eksam. Lærerinde Frk. Ingeborg Brun.
 Hr. Professor Frederik Dahl, R. af D.
 Hr. eksam. Lærer, Redaktør Dahl.
 Hr. stud. mag. Christensen.
 Hr. cand. theol. O. Hansen.
 Hr. Sløjdlærer Hansen.
 Hr. cand. phil. Johs. Jensen.

Hr. stud. mag. Larsen.
 Hr. Inspektør, Lærer ved Søofficersskolen Launy, R. af D.
 Hr. Inspektør B. Melchior.
 Hr. Organist Møllerup.
 Hr. Krigsassessor Nielsen.
 Hr. stud. jur. Hess-Nielsen.
 Hr. cand. theol. A. Poulsen.
 Hr. Pastor Prior, R. af D. og Dbm.
 Hr. cand. mag. Rasmussen.
 Hr. cand. mag. L. Ring.
 Hr. Professor Riis-Knudsen.
 Hr. cand. phil. Schou.
 Eksam. Lærerinde Frk. Simberg.
 Hr. Justitsraad, Viceprovst S. Skouboe.
 Hr. Arkitekt Erik Schjødt.
 Eksam. Gymnastiklærerinde Frk. Svendsen.
 Hr. cand. phil., stud. polyt. Sørensen.
 Hr. cand. theol. Tuxen.
 Eksam. Lærerinde Fru With.

Skolen afholder aarlig 2 Fester, Stiftelsesfest og Julefest, hvorved alle Omkostninger udredes af Vajsenhuset.

Stiftelsesfesten afholdtes den 11te Oktober. Ved Formiddagshøjtiden indledes Festen med nedsaaende Sang til Musik af P. E. Lange-Müller:

Lykken er ikke Gods eller Guld,
 Lykken er ikke Storhed og Ære,
 Lykken kan selv i den ringeste Vraa
 Arbejdets Frugter paa Bordet bære.

Lykken har Rod i det ærlige Sind,
 Lykken er Nøjsomheds rige Broder,
 Lykken er altid at være sig selv,
 Aldrig trælbanden af Livets Goder.

Lev ej i tomme Ønskers Rus,
 Drik ej Misundelsens bitre Bæger,
 Rigere Fryd vil du fange, naar ret
 Andres Glæde dit Hjerte kvæger.

Lykkeligst den, som har Fred med sig selv,
 Fred med sin Gud og Fred med sin Næste,
 Gaar det i Verden saa op eller ned,
 Han har af Lykken dog vundet det bedste.

Biskop Rørdam traadte derpaa frem og holdt en alvorlig og indtrængende Tale til Børnene.

Efter at have omtalt den Skat af Visdom og den Vejledning til det Gode og det Sande, der fandtes i de gamle fyndige Ordsprog, gik Biskoppen særlig ind paa det gamle Ord: Den gamle skal man ære, den unge skal man lære.

Med den gamle Fortælling om det spartanske Gesandtskabs Besøg i Athen som Udgangspunkt viste Biskoppen, at det var god, gammel Sæd fra Oldtiden at hædre de gamle. Det var imidlertid ikke enhver Alderdom, der var Ære værd, den gode Alderdom forudsætter den gode Ungdom. Et andet gammelt Ord udtaler, at den gamle viser, hvad den unge har været, det gjaldt derfor for alle at leve Livet saaledes i Ungdommens Dage, at den gode Alderdom kunde naas. Den anden Del af Ordsproget: „Den unge skal man lære“, maatte sammenholdes med „hvad ung nemmer, gammel ej glemmer“; thi det gjaldt ikke blot om at lære de for Livet nødvendige Kundskaber, men Hovedsagen var, om den unge kunde nemme o: optage i Sind og Hjerte det, der kan skaffe den Alderdom, der er Ære værd. For kristne Børn havde Herren selv (i Matth. 28) givet Befaling om, hvad der skal læres og nemmes, og denne Befaling, der tjener til vort evige Gavn, gælder den kristne Tro, Bønnen og Vidnepligten i Menig-

heden. Der stod i den afsungne Sang, „Lykken har Rod i det ærlige Sind“; for at blive et godt kristent Menneske, og et i Sandhed lykkeligt Menneske, var der to Ting, Ungdommen særligt maatte nemme, og det var at lyde og at ære Sandheden. Enhver kunde lære o: tvinges til at lystre, om end kun for en Tid, men det var ikke det samme som at lyde, det kan ikke læres, men kun nemmes, thi det er en godvillig Sag; men den, der ikke kan lyde, han kan heller ikke byde, den, der ikke kan eller vil nemme at lægge Hjertets Øre til. saa han vil, hvad andre ville, kan heller aldrig beherske sig selv, end-sige andre. Den, der har det ærlige Sind, vil elske Sandheden for Sandhedens Skyld i Bevidsthed om, at „Løgneren har en lang Hale“, og at det er „bedre at lide for Sandhed end lønnes for Løgn“. Med Ønsket om, at Børnene maatte nemme at lyde og ære Sandheden og derved lægge Grunden til den gode Alderdom, der var Ære værd, gik Biskoppen dernæst over til at uddele Præmier til de flinkeste Piger og Drengene.

Præmierne, der vare opstillede paa et Bord midt i Salen, bestod dels af Ure med den præmieredes Navnetræk, dels af gode illustrerede Bøger i Pragtbind, saasom: Ingemanns Romaner, Oehlen-schlägers Tragedier, Ben Hur, Thomas à Kempis, Gøngelhøvdingen illustreret, Blichers Noveller, ligeledes den af Carl Thomsen illustrerede pragtfulde Ud-gave, Ingemanns Morgen- og Aftensange, illustreret, o. fl.

Efter at Salmen: „Dejlig er Jorden“ var afsungen, sluttede Festen med, at Vajsenhusets Skoleorkester spillede I. P. E. Hartmann: Valhalla March, Mozart: Serenade af Don Juan, Händel: Arie af Rinaldo, og Mascagni: Siciliano af Cavalleria rusticana, med Orgel og Flygelakkompagnement, hvorpaa samtlige Elever afsang følgende flerstemmige Sange: Weyse: „Hvi staar Du saa ensom“, Gade: Vaarsang, I. Bechgaard:

Bansen, og I. P. E. Hartmann: „Lær mig Nattens Stjerne“.

Den 12te om Aftenen holdtes Festen for Børnene med Dans, Leg og Sang.

Julefesten fejredes den 28de December. Til Juletræet havde D'Hrr. Forlagsboghandlere Jacob Hegel og Lehmann & Stage skænket en Del gode Bøger.

Hver Juleaften ydes der desuden til de fattigste Hjem her i Skolen en halv Skinke og 2 Pund Risengryn, for at intet Barn, der gaar i Vajsenhusets Skole, i Juletiden skal savne det fornødne for sig og sin Familie. I Aar uddeltes der saaledes 86 halve Skinker og 172 Pund Risengryn.

De 3 øverste Dreng- og Pigeklasser besøgte Foraarsudstillingen paa Charlottenborg den 20de April.

Den 4de Maj var den næstøverste Dreng- og Pige klasse under Forstanderens og Klasselærernes Ledelse paa Kronborg Slot og i Helsingør og Omegn.

Den 24de Juni var den øverste Dreng- og Pige klasse under Forstanderens og Klasselærernes Ledelse paa Frederiksborg Slot; samme Dag besøgte de 3 laveste Dreng- og Pige klasser den zoologiske Have.

I Juni og Juli vare de 3 øverste Dreng- og Pige klasser under Ledelse af vedkommende Klasselærere og Lærerinder paa etnografisk Museum, oldnordisk Museum, Kunstmuseet, Thorvaldsens Museum og zoologisk Museum.

For de ældste af vore Dreng har „Selskabet for Naturlærens Udbredelse“ atter i Aar velvilligst aabnet Adgangen til polyteknisk Anstalt, hvor der 2 Gange om Ugen, Tirsdag og Torsdag fra Kl. 7—8, holdes oplysende Foredrag med Eksperimenter for unge Mennesker. Der er overladt os 25 Adgangskort.

167 af Skolebørnene fik fri Rejse til deres forskellige Opholdssteder i Sommerferien.

Det vil heraf ses, at det er kun godt Halvdelen af Skolens Børn, der komme paa Landet i Sommerferien. Dette er saa meget mere beklageligt, som disse Børn just kunde trænge til et saadant Landophold paa et godt Sted, thi dels ere mange af Børnene af noget skrøbeligt Helbred paa Grund af medfødte Dispositioner fra de tidligt afdøde Forældre, dels ere de alle under saa økonomisk smaa Forhold, at det vilde være en Velgerning at hjælpe dem til en god styrkende Sommerferie. Ethvert Tilbud om en god Landopholdsplads for et eller flere af Børnene vil blive modtaget her med Taknemmelighed.

Følgende Legater ere knyttede til Skolen.

Legatet „Emil Liebes Minde“ uddeles til 28 faderløse Børn i de 2 Terminer i Portioner paa 25 Kr.

Frederik Hegels og Elisabeth Hegels Legat uddeles til 4 Børn (forældreløse og faderløse) een Gang om Aaret i Portioner paa 100 Kr.

Flora Ficks Legat, 17 Kr. 50 Øre, foreløbig til en med Testator beslægtet Lærerinde.

Legatet „for en faderløs Drengekonfirmand“ 25 Kr.

Grosserer Julie Hoepfners og Hustru Anna Margrethas Legat uddeles til faderløse Børn i Skoletiden og efter denne terminsvis i 10 Portioner à 50 Kr.

Frederik Gottlieb Hertzogs Legat uddeles til 2 forældreløse Konfirmander — 40 Kr. til hver.

Undervisningen er i det forløbne Skoleaar meddelt i de forskellige Klasser efter følgende Plan:

1ste Drengeklasse (20 Elever).

Dansk. Oplæsning efter Julie Heins ABC og Schneekloth's Læsebog for 2det Skoleaar. Digte lærte efter Nationalsangbogen. Diktat med de ældste. Boysens Retskrivningsøvelser, 30 Stykker. 12 Timer.

Religion. Fortællinger af det gamle og nye Testamente, hvilke sidste samle sig om Festerne. Salmer. 2 Timer.

Geografi. Europas Lande med Hovedstæder. Have og større Floder. Danmark udførligere efter mundtlig Gennemgang. Hyppig Forevisning af geografiske Anskuelsesbilleder. 2 Timer.

Regning. Addition, Subtraktion og Multiplikation i ubenævnte Tal. Tilsvarende Hovedregning. 5 Timer.

Skrivning. 6 Timer.

Gymnastik. 2 Timer.

Sang. 1 Time.

2den Drengeklasse (30 Elever).

Dansk. Oplæsning efter Schneekloths Læsebog for 3dje Skoleaar. Sproglærens første Grundtræk ere

indovede. Digte lærte efter Nationalsangbogen. Diktat. Boysens Retskrivningsøvelser, Stykke 30—70. 9 Timer.

Religion. Balslevs Bibelhistorie: det gamle Testamente til det babyloniske Fangenskab. Fortællinger fra det nye Testamente, samlende sig om Festerne. Fadervor, de 10 Bud, de 3 Trosartikler. 2 Timer.

Historie. Mundtlig gennemgaaet fra Oldtiden til Borgerkrigen. 2 Timer.

Geografi. Bohr og Hassagers Geografi med Atlas, til Frankrig. 2 Timer.

Engelsk. Listovs Ledetraad, 1ste Afd., Stk. 1—73. 2 Timer.

Regning. Tavleregning: Addition, Subtraktion, Multiplikation og Division i ubenævnte Tal. Hovedregning. 4 Timer.

Skrivning. 5 Timer,

Gymnastik. 2 Timer.

Sang. 2 Timer.

3dje Drengeklasse (30 Elever).

Dansk. Agerskovs, Nørregaards og Strøms danske Læsebog, 2den Del, er brugt til Oplæsning og Indøvelse af Sproglærens Begyndelsesgrunde. Digte lærte. Diktat 2 Gange ugentlig. Boysens Retskrivningsøvelser Stk. 70—150. 6 Timer.

Religion. Balslevs Bibelhistorie fra Rigets Deling til Jesu Fjender. Af Balslevs Lærebog Indledningen og de 10 Bud. Stykker af det nye Testamente ere gennemgaaede og lærte. Palæstinas Geografi. Salmer. 3 Timer.

Historie. V. A. Blochs Nordens Historie, fra Oldtiden til Christian den 1ste. 3 Timer.

Geografi. Bohr og Hassagers Geografi med Atlas, fra Frankrig til Amerika. 2 Timer.

Engelsk. Listovs Ledetraad, 1ste Afdeling, Stk. 74 og ud. 2 Timer.

Tysk. Listovs Elementarbog, 24 Stykker. 2 Timer.

Naturhistorie. V. Balslev: Dyrenes Naturhistorie: Pattedyr og Fugle. 2 Timer.

Regning. De 4 Regningsarter og Reguladetri i benævnte Tal. Indledning til Brøk. Hovedregning. 3 Timer.

Tegning. Fællestegning. 3 Timer.

Skrivning. 4 Timer.

Haandgøring. 2 Timer.

Gymnastik. 2 Timer.

Sang. 2 Timer.

4de Drengeklasse (30 Elever).

Dansk. Agerskovs, Nørregaards og Strøms danske Læsebog, 4de Del, er brugt til Oplæsning og Analyse. Digte lærte. 1 Stil ugentlig. Diktat og Genfortælling. 4 Timer.

Religion. Balslevs Bibelhistorie. De to første Trosartikler efter Balslevs Lærebog. Bjergprædikenen efter Matthæus Ev., samt 1. Kor. 13. Kap. o. a. Palæstinas Geografi. 3 Timer.

Historie. V. A. Blochs Nordens Historie fra 1448. 3 Timer.

Geografi. Erslevs Lærebog Nr. 3, til Frankrig. 2 Timer.

Engelsk. Chr. Ottesen: Engelsk Læsebog for Mellemlklasserne, Side 1—30. Version. 2 Timer.

Tysk. Listovs Elementarbog, Stk. 1—41. Fr. Sands tyske Formlære med Undtagelse af 2den Konjugation. 2 Timer.

Geometri. Viktor Borgens Geometri, Side 1—40. 1 Time.

Aritmetik. Jessens Aritmetik. Side 1—27. 1 Time.

Regning. Brøk med ubenævnte og benævnte Tal. Reguladetri. Decimalbrøk. Tilsvarende Hovedregning. 3 Timer.

Naturhistorie. V. Balslev: Dyrenes Naturhistorie, Krybdyr, Padder og Fisk. Grønlunds Botanik, S. 1—40. 2 Timer.

Tegning. Store Konturer efter Fortegning. 3 Timer.

Skrivning. 2 Timer.

Haandgerning. 4 Timer.

Gymnastik. 2 Timer.

Sang. 2 Timer.

5te Drengeklasse (25 Elever).

Dansk. Agerskovs, Nørregaards og Strøms danske Læsebog, 5te Del, er brugt til Oplæsning og Analyse. Digte lærte. Stile af fortællende og beskri- vende Indhold. 4 Timer.

Religion. Repetition af Balslevs Bibelhistorie. 3dje Trosartikel, Fadervor, Daaben og Nadveren efter Balslevs Lærebog. Af det nye Testamente er særlig gennemgaaet og lært: Hele Bjergprædikenen 5—7 Kap. af Matthæus Ev. Peters Bekendelse, Matth. Ev. 16 Kap. 13—28. De 10 Jomfruer, Matth. Ev. 25, 1—13. Nathanael, Joh. Ev. 1, 44—52. Nikodemus, Joh. 3, 1—21. Samaritanerinden, Joh. Ev. 4, 1—42. Lazarus's Opvækkelse, Joh. Ev. 11, 1—45. Jesu Lidelseshistorie efter Joh. Ev. 18 og 19 Kap. Jesu Aabenbarelse for Marie Magdalena, Joh. Ev. 20, 1—31. Paulus's Historie, Ap. G. 9, 1—30 og 22. Kap. 1—21. Paulus's Tale i Athen, Ap. G. 17, 22—34 og Gal. 1, 11—24. Kærligheden, 1 Kor. 13 Kap. Om Tungen, Jakobs Brev, 3 Kap. Palæstinas Geografi og Jerusalems Topografi, Bøgerne i det gamle og nye Testamente. Kirkeaaet. Salmer. 3 Timer.

Historie. Oldtidens og Middelalderens Historie efter Kofods „Historiens vigtigste Begivenheder“ samt Blochs Nordens Historie fra Christian I. 3 Timer.

Geografi. Erslevs Geografi Nr. 3, fra Frankrig. 2 Timer.

Engelsk. Chr. Ottesen: Engelsk Læsebog for Mellemlklasserne, Side 70—101. Analyse. Diktat, Stil og Version. 2 Timer.

Tysk. Kapers og Simonsens Læsebog. Side 76—96. Fr. Sands Formlære. Listovs Elementarbog. Side 66—96.

Geometri. Opgaver efter Spencers Geometri, samt Fladers og Legemers Beregning efter V. Borgens Geometri. 1 Time.

Aritmetik. Jessens Aritmetik. Lettere Opgaver indklædte i Ord efter V. Borgens Aritmetik.

Regning. Alle Arter af Reguladetri, Procent-, Delingsregning, Kvadratrods- og Kubikrodsuddragning, Rente og Rentes Rente. Hovedregning. 3 Timer.

Naturlære. T. H. Lunds Naturlære. 2 Timer.

Naturhistorie. Grønlands Botanik fra Side 40. Lützens Nr. 3, fra Side 115. Mennesket efter samme Bog med Tilføjelser. 2 Timer.

Sundhedslære. Overlæge Dahlerups Sundhedslære mundtlig gennemgaaet.

Tegning. Konturer efter Traadlegemer og Klodser og Skyggetegning efter Klodser og Gibs. 3 Timer.

Skrivning. 2 Timer.

Haandgerning. 2 Timer.

Gymnastik. 2 Timer.

Sang. 2 Timer.

1ste Pigeklasse (20 Elever).

Dansk. Oplæsning og Stavning efter Julie Heins Læsebog, 1ste og 2den Del, samt Digte lærte efter

Nationalsangbogen. Diktat med de ældste: Stk. 1—30 af Boysens Retskrivningsøvelser. 9 Timer.

Religion. Fortællinger fra det gamle og det nye Testamente, hvilke sidste samle sig om Festerne. Forklaring af Fadervor og de 10 Bud. Salmer. 2 Timer.

Geografi. Europas Lande og Have, Danmark udførligere efter mundtlig Gennemgang. 2 Timer.

Regning. Tavleregning: Addition, Subtraktion og Multiplikation i ubenævnte Tal; tilsvarende Hovedregning. 4 Timer.

Skrivning. 4 Timer.

Haandarbejde. 6 Timer.

Gymnastik. 2 Timer.

Sang. 1 Time.

2den Pigeklasse (30 Elever).

Dansk. Julie Heins Læsebog, 3dje Del. Digte lærte efter Nationalsangbogen. Boysens Retskrivningsøvelser Stk. 30—60. 6 Timer.

Religion. Balslev Bibell historie: det gamle Testamente til det babyloniske Fangenskab. Fortællinger fra det nye Testamente, samlende sig om Festerne. Fadervor, de 10 Bud, de 3 Trosartikler. Salmer. 2 Timer.

Historie. Mundtlig gennemgaaet fra Oldtiden til Knud den Stores Død. 1 Time.

Geografi. Bohr og Hassagers Geografi med Atlas, til Holland. 2 Timer.

Regning. Tavleregning: Division i ubenævnte Tal. Tilsvarende Hovedregning. 3 Timer.

Skrivning. 3 Timer.

Haandarbejde. 9 Timer.

Gymnastik. 2 Timer.

Sang. 2 Timer.

3dje Pigeklasse (30 Elever).

Dansk. Agerskovs, Nørregaards og Strøms danske Læsebog, 2den Afdeling, er brugt til Oplæsning og Indøvelse af Sproglærens Begyndelsesgrunde. Diktat efter Boysens Retskrivningsøvelser Stk. 65—112. Digte lærte efter Nationalsangbogen. 5 Timer.

Religion. Efter Balslevs Lærebog Indledningen og de 10 Bud. Balslevs Bibelhistorie fra Kong David og til Jesu Fjender. Stykker af det nye Testamente særlig gennemgaaede og lærte. Salmer. Palæstinas Geografi. 3 Timer.

Historie. V. A. Blochs Nordens Historie. Fra Oldtiden til Christian den 1ste. 3 Timer.

Geografi. Bohr og Hassagers Geografi med Atlas, fra Frankrig til Amerika. 2 Timer.

Naturhistorie. Pattedyrene efter Ed. Erslevs og A. Feddersens naturhistoriske Lærebog. 1 Time.

Tysk. Listovs Elementarbog, Stk. 1—24. 2 Timer.

Regning. Tavleregning: de 4 Regningsarter i benævnte Tal. Tilsvarende Hovedregning. 3 Timer.

Skrivning. 3 Timer.

Tegning. Store Konturer efter Fortegning. 1 Time.

Haandarbejde. 9 Timer.

Gymnastik. 2 Timer.

Sang. 2 Timer.

4de Pigeklasse (30 Elever).

Dansk. Agerskovs, Nørregaards og Strøms Læsebog, 3dje Del, er brugt til Oplæsning, Genfortælling, Stavning og Analyse. Digte lærte. Diktat samt Genfortælling. 4 Timer.

Religion. Balslevs Bibelhistorie. De to første Trosartikler efter Balslevs Lærebog. Salmer. Bjerg-

prædikenen, efter Matth. Ev., samt 1. Kor. 13. Kap., gennemgaaede og lærte. Palæstinas Geografi. 3 Timer.

Historie. V. A. Blochs Nordens Historie. Fra Christian den 1ste til Christian den 9de. 3 Timer.

Geografi. Erslevs Nr. 3. Forfra til Frankrig. 2 Timer.

Naturhistorie. Fugle, Krybdyr, Padder og Fiske efter Ed. Erslevs og A. Feddersens naturhistoriske Lærebog. 2 Timer.

Tysk. Listovs Elementarbog, Stk. 1—41. Fr. Sands tyske Formlære, undtagen 2den Konjugation. 2 Timer.

Regning. Division med hele benævnte Tal. Reguladetri med hele Tal. Addition og Subtraktion af Brøk. 3 Timer.

Tegning. Store Konturer efter Fortegning. 2 Timer.

Skrivning. 2 Timer.

Haandarbejde. 9 Timer.

Gymnastik. 2 Timer.

Sang. 2 Timer.

5te Pigeklasse (25 Elever).

Dansk. Agerskovs, Nørregaards og Strøms Læsebog, 6te Del, er brugt til Oplæsning og Analyse. Digte lærte. Stile af fortællende og beskrivende Indhold. 4 Timer.

Religion. 3dje Trosartikel, Fadervor, Daaben og Nadveren efter Balslevs Lærebog, hele Balslevs Bibelhistorie repeteret. Af det nye Testamente er særlig gennemgaaet og lært: Bjergprædikenen, 5te til 7de Kap. af Matthæus Evangelium. Peters Bekendelse, Matth. Ev. 16, 13—28. De 10 Jomfruer, Matth. Ev. 25, 1—13. Nathanael, Joh. Ev. 1, 44—52. Nikodemus, Joh. Ev. 3, 1—21. Samaritanerinden, Joh. Ev. 4, 1—42. Lazarus's Opvækkelse, Joh. Ev. 11, 1—45.

Jesu Lidelseshistorie efter Joh. Ev. 18 og 19 Kap.
 Jesu Aabenbarelse for Maria Magdalene, Joh. Ev.
 20, 1—31. Paulus's Historie, Ap. G. 9, 1—30 og 22
 Kap. 1—21. Paulus's Tale i Athen, Ap. G. 17, 22—34.
 Gal. 1, 11—24. Kærligheden, 1 Kor. 13 Kap. Om
 Tungen, Jakobs Brev 3 Kap. Jerusalems Topografi.
 Palæstinas Geografi. Bøgerne i det gamle og nye
 Testamente. Kirkeaaaret. Salmer. 3 Timer.

Historie. V. A. Blochs Nordens Historie fra
 Christian I. Oldtidens og Middelalderens Historie
 efter Kofods „Historiens vigtigste Begivenheder“. 3
 Timer.

Geografi. Erslevs Geografi Nr. 3, fra Frankrig.
 2 Timer.

Naturhistorie. Efter Ed. Erslevs og A. Fed-
 dersens naturhistoriske Lærebog: Mennesket, Plante-
 læren, Leddyrene og Bløddyrene. 2 Timer.

Sundhedslære. Overlæge Dahlerups Sund-
 hedslære mundtlig gennemgaaet.

Naturlære. V. Borgen: Mindre Naturlære Side
 46—74. 1 Time.

Tysk. Kapers og Simonsens tyske Læsebog fra
 Side 76—96. Hele Fr. Sands tyske Formlære. Listovs
 Elementarbog Side 66—96. 2 Timer.

Regning. Addition, Subtraktion, Multiplikation
 og Division, samt blandede Opgaver i Brøk, Regula-
 detri, ligefremt, omvendt og sammensat Forhold, Deci-
 malbrøk; Hovedregning efter Femmers Regnebog,
 2den Del. 2 Timer.

Skrivning. 2 Timer.

Tegning. Konturer efter Fortegning og Traad-
 legemer. 2 Timer.

Haandarbejde. 9 Timer.

Gymnastik. 2 Timer.

Sang. 2 Timer.

Af Salmer læres der af de i Kirken mest anvendte, afpassede efter Børnenes aandelige Modenhed, i 1ste Klasserne 8 smaa, i 2den Klasserne 8, i 3dje Klasserne 10, i 4de Klasserne 14, i 5te Klasserne 16.

Af Fædrelandssange læres i

1ste Klasserne:

Der er et yndigt Land.

I Danmark er jeg født, der har jeg hjemme. (1ste Vers.)

Danmark, dejligst Vang og Vænge. (1ste Vers.)

Moders Navn er en himmelsk Lyd. (1st Vers.)

2den Klasserne:

Danmark, dejligst Vang og Vænge (den hele).

Dengang jeg drog af Sted.

Kong Christian stod ved højen Mast.

I Danmark er jeg født (den hele).

3dje Klasserne:

Der er et Land, dets Sted er højt mod Norden.

Længe var Nordens herlige Stamme.

Vift stolt paa Kodans Bølge.

Vort Modersmaal er dejligt.

4de Klasserne:

Slumrer sødt i Slesvigs Jord.

Moders Navn er en himmelsk Lyd (den hele).

Hvor Bølgen larmer højt fra Sø.

Langt højere Bjerge saa vide paa Jord.

5te Klasserne:

repetere alle Sangene, som ere lærte Skolen igennem.

Sanglæreren har da den Opgave for hver Klasses Vedkommende at lære Børnene de tilsvarende Melodier.

Tegneundervisningen ledes efter Hr. Tegneinspektør C. Andersens Metode.

Sangundervisningen ledes efter det ministerielle Sangregulativ af 21de Januar 1889.

Gymnastikundervisningen ledes efter Haandbog i Gymnastik af 1899, udarbejdet af Gymnastikkommissionen af 30te November 1889.

Skolens Lærerpersonele.

M. Holm, Lærerinde paa Skrædderskolen (1866), 9 Timer.

Fru Bagger, Lærerinde (1870), underviser 1ste Pige-klasse i Dansk, Skrivning og Regning, 17 Timer.

Viceinspektør H. Larsen, Cand. theol. (1871), underviser de 2 øverste Dreng- og Pige-klasser i Dansk, Historie og Geografi. 36 Timer. Skolebibliotekar.

E. Ditlevsen, Lærerinde paa Syskolen (1877), 24 Timer. Desuden forestaar hun Pigernes Badning.

J. V. Andersen, Bogbindermester (1881), underviser Drengene i Bogbinderi og Sløjd. 8 Timer.

M. Petersen, Lærerinde (1886), underviser 2den Dreng- og Pige-klasse i Historie, 3dje, 4de og 5te Pige-klasse i Naturhistorie og Regning, 4de Pige- og 3dje Pige- og Dreng-klasse i Skrivning, 3dje Pige-klasse i Dansk. 30 Timer.

S. Bruun, Lærerinde (1890), underviser 3dje, 4de og 5te Pige-klasse i Tegning, 1ste og 2den Dreng-klasse og 2den og 5te Pige-klasse i Skrivning, 2den Pige-klasse i Dansk og Regning. 30 Timer.

P. Moberg, Lærerinde paa Syskolen (1890). 18 Timer.

C. Larsen (1890), underviser Drengene i Snedker- og Drejerhaandværket. 8 Timer.

Krigsassessor Waldorff (Dbm. og R. af St. A.) (1890), underviser Drengeskolen i Gymnastik, samt

leder Danseundervisningen om Vinteren. Desuden forestaar han Drengenes Badning. 10 Timer.

J. Sommer, Cand. phil. (1891), underviser 5te, 4de og 3dje Dreng- og Pige Klasse i Tysk, 1ste og 2den Dreng- og Pige Klasse i Religion, 3dje Dreng- Klasse i Dansk, 2den Dreng Klasse i Regning, 3dje Dreng- og Pige Klasse i Historie. 36 Timer.

Musiker E. Prehn (1892), leder Sangundervisningen i Skolen, 14 Timer, og underviser Drengene i Violinspil, 6 Timer.

Alfr. Larsen, Kunstmalers Børn (1893), underviser Drengene i Tegning. 9 Timer.

Chr. Ottesen, Cand. theol. (1893), underviser 3dje, 4de og 5te Dreng Klasse i Regning, Naturhistorie og Engelsk, 4de og 5te Dreng Klasse i Skrivning, Aritmetik og Geometri, 2den Dreng Klasse i Engelsk, 1ste Pige Klasse i Geografi, samt den øverste Dreng- og Pige Klasse i Naturlære. 36 Timer.

N. Brix, eksamineret Gymnastiklærerinde (1893), underviser alle Pige Klasser i Gymnastik og Dans. 10 Timer.

Musiker H. Larsen (1895), underviser Drengene i Violoncel, Bratsch og Kontrabas (8 Timer), samt leder Sømmespillet med de udgaaede Elever (1½ Time).

K. Obel, Cand. theol. (1900), underviser 2den og 3dje Dreng- og Pige Klasse i Geografi, 1ste Dreng- Klasse i Regning og Geografi, 1ste og 2den Dreng- Klasse i Dansk. 36 Timer.

Forstanderen, Cand. theol. (1889), underviser de 3 øverste Dreng- og Pige Klasser i Religion. 18 Timer.

Eksaminationssskema.

Onsdag den 19de Marts.

Kl. 8—10.	{	5 Dkl. Engelsk	Hr. Ottesen.
		4 — Dansk	Hr. H. Larsen.
		3 — Religion	Forstanderen.
		5 Pkl. Tysk	Hr. Sommer.
Kl. 10—11.	{	1 Pkl. Gymnastik	Frk. N. Brix.
Kl. 11—1.	{	5 Dkl. Religion	Forstanderen.
		4 — Historie	Hr. H. Larsen. ✕
		3 — Regning	Hr. Ottesen. ✕
		2 — Historie	Frk. Petersen.
		3 Pkl. Geografi	Hr. Obel. ✕
		2 — Dansk	Frk. Bruun.
Kl. 2—3.	{	1 Dkl. Gymnastik	Hr. Waldorff.
Kl. 2—4.	{	5 Dkl. Naturlære	Hr. Ottesen.
		2 — Geografi	Hr. Obel.
		4 Pkl. Tysk	Hr. Sommer.
		3 — Dansk	Frk. Petersen.

Torsdag den 20de Marts.

Kl. 8—10.	{	4 Dkl. Geometri	Hr. Ottesen.
		2 — Regning	Hr. Sommer.
		5 Pkl. Regning	Frk. Petersen.
		4 — Dansk	Hr. H. Larsen (i 3 Pkl.)
		3 — Religion	Forstanderen (i 4 Pkl.)

Kl. 10—11.	{ 5 Pkl. Gymnastik	Frk. N. Brix.
Kl. 11—1.	{ 5 Dkl. Historie	Hr. H. Larsen. X
	{ 4 — Engelsk	Hr. Ottesen.
	{ 1 — Geografi	Hr. Obel. X
	{ 4 Pkl. Religion	Forstanderen.
Kl. 2—3.	{ 2 — Religion	Hr. Sommer.
	{ 3 Dkl. Gymnastik	Hr. Waldorff.
Kl. 2—4.	{ 1 Dkl. Dansk	Hr. Obel.
	{ 5 Pkl. Naturlære	Hr. Ottesen.
	{ 3 — Historie	Hr. Sommer.
	{ 2 — Historie	Frk. Petersen.

Fredag den 21de Marts.

Kl. 8—10.	{ 5 Dkl. Tysk	Hr. Sommer.
	{ 4 — Religion	Forstanderen.
	{ 3 — Engelsk	Hr. Ottesen.
	{ 5 Pkl. Historie	Hr. H. Larsen.
Kl. 10—11.	{ 3 Pkl. Gymnastik	Frk. N. Brix.
Kl. 11—1.	{ 5 Dkl. Aritmetik	Hr. Ottesen. X
	{ 4 — Geografi	Hr. H. Larsen (i 2 Dkl.)
	{ 3 — Dansk	Hr. Sommer.
	{ 5 Pkl. Religion	Forstanderen.
	{ 4 — Naturhistorie	Frk. Petersen.
Kl. 2—3.	{ 2 Dkl. Gymnastik	Hr. Waldorff.
Kl. 2—4.	{ 5 Dkl. Regning	Hr. Ottesen.
	{ 3 — Tysk	Hr. Sommer. X
	{ 1 — Regning	Hr. Obel.
	{ 4 Pkl. Geografi	Hr. H. Larsen (i 3 Pkl.)
	{ 3 — Regning	Frk. Petersen (i 4 Pkl.)

Lørdag den 22de Marts.

Kl. 8—10.	{	4 Dkl. Regning	Hr. Ottesen.
		5 Pkl. Geografi	Hr. H. Larsen (i 3 Pkl.)
		1 — Religion	Hr. Sommer.
Kl. 10—11.	{	2 Pkl. Gymnastik	Frk. N. Brix.
		{	
Kl. 11—1.	{	4 Dkl. Tysk	Hr. Sommer.
		3 — Geografi	Hr. Obel (i 2 Dkl.)
		2 — Engelsk	Hr. Ottesen (i 3 Dkl.)
		4 Pkl. Regning	Frk. Petersen. ✓
		1 — Dansk	Fru Bagger. ✓
Kl. 2—3.	{	5 Dkl. Gymnastik	Hr. Waldorff.
		{	
Kl. 2—4.	{	4 Dkl. Naturhistorie	Hr. Ottesen.
		5 Pkl. Dansk	Hr. H. Larsen.
		3 — Tysk	Hr. Sommer (i 4 Pkl.)
		2 — Geografi	Hr. Obel (i 3 Pkl.)

Mandag den 24de Marts.

Kl. 8—10.	{	5 Dkl. Dansk	Hr. H. Larsen.
		4 — Aritmetik	Hr. Ottesen.
		3 — Historie	Hr. Sommer.
		2 — Dansk	Hr. Obel.
Kl. 10—11.	{	4 Pkl. Gymnastik	Frk. N. Brix.
		{	
Kl. 11—1.	{	5 Dkl. Geografi	Hr. H. Larsen (i 2 Dkl.) ✓
		3 — Naturhistorie	Hr. Ottesen.
		2 — Religion	Hr. Sommer (i 1 Dkl.)
		3 Pkl. Naturhistorie	Frk. Petersen (i 4 Pkl.)
		1 — Regning	Fru Bagger.
Kl. 2—3.	{	4 Dkl. Gymnastik	Hr. Waldorff.
		{	
Kl. 2—4.	{	5 Dkl. Naturhistorie	Hr. Ottesen.
		1 — Religion	Hr. Sommer.
		4 Pkl. Historie	Hr. H. Larsen.
		2 — Regning	Frk. Bruun.

Tirsdag den 25de Marts.

- Kl. 8—10. { 5 Pkl. Naturhistorie Frk. Petersen.
 { 5 Dkl Geometri Hr. Ottesen.
- Kl. 11—12. { 1 Pkl. Geografi Hr. Ottesen.
- Kl. 1—2. { Musikskolen { Hr. Musiker Larsen og
 { Hr. Musiker E. Prehn.
- Kl. 2—3. { Sang. Hr. Musiker E. Prehn.

Under hele Eksamen ere
 Pigernes Haandarbejder fremlagte fra Kl.
 10 - 3 paa 1ste Sal, i Festsalen.

Drengenes i Haandgerningslokalerne i
 Stuen.

Børnenes Skrive- og Stilebøger samt Teg-
 ninger ere fremlagte i Sy- og Tegneskolens
 Lokale paa anden Sal.

De, der ønske at ansøge om Børns Optagelse i
 det kgl. Vajsenhus, kunne afhente Skemaer til Ud-
 fyldning paa Inspektionens Kontor i Kontortiden
 8—10 Form.

Bekendtgørelser om ledige Vajsepladser indrykkes
 i Bladene mellem Jul og Nytaar. Ansøgningsfristen
 udløber hvert Aar den 15de Februar. Det nye Skole-
 aar begynder Onsdag den 2den April Kl. 8.

Det kgl. Vajsenhus i Marts 1902.

Ch. Gandrup.

Ved Musikprøven den 25de Marts Kl. 1 i Gymnastiksalen spilles følgende:

1. *Beethoven*: Hymne. Orgel-Akkompagnement.
2. *I. A. Hügg*: Kornblomst.
3. *W. A. Mozart*: Arie af Op. „Figaros Bryllup“.
4. *I. Haydn*: Andante af Symfoni Nr. 6.
5. *E. Grieg*: Vuggesang af „Kongsemnerne“.
6. *A. Thomas*: Romance af Op. „Mignon“.
7. *Donizetti*: Kor af „Regimentets Datter“.
8. *P. Heyse*: „Fager er den blide Vaar,“ med Piano- og Orgel-Akkompagnement.

Ved Sangprøven den 25de Marts Kl. 2 i Gymnastiksalen synges følgende:

1. *E. Horneman*: Kongernes Konge.
2. *I. P. E. Hartmann*: Liden Gunver.
3. *Chr. Barnekow*: Jeg gik i Marken og vogtede Faar.
4. *Chr. Bull*: Se Natten er forsvunden.
5. *I. P. E. Hartmann*: I Sne staar Urt og Busk i Skjul.
6. *A. Berggren*: Kong Kristian lægger ned sit Sværd.
7. *N. W. Gade*: Spillemanden.
8. *P. Heyse*: Det var paa Isted Hede.
9. *Fr. Kuhlau*: Kor og Ringdans af Op. „William Shakespeare“.

Dejlig er Jorden.